

**Kuratorium
Oświaty
w Poznaniu**

Postępowanie dyscyplinarne

WIELKOPOLSKI
KURATOR
OŚWIATY

Postępowanie dyscyplinarne

podstawa prawna

- Rozdział 10 (art. 75-85 z) ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec nauczycieli oraz wznowiania postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. poz. 741).

Postępowanie dyscyplinarne

podstawa prawna

UWAGA:

zgodnie z art. 85i ust.1 KN w postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym w zakresie nieuregulowanym odmiennie w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy art. 168-170, art. 171 § 1, 2 i 4-7, art. 173, art. 177 § 1 i 2, art. 178, art. 182, art. 183, art. 185, art. 186, art.190 i art. 191 oraz art. 193-196, art. 198, art. 199, art. 200, art. 201 i art. 204-208 **Kodeksu postępowania karnego** (m.in. wniosek dowodowy, przesłanki oddalenia wniosku dowodowego, zasady przeprowadzania przesłuchania, prawo odmowy zeznań, przesłuchanie świadka, zwolnienie z obowiązku zeznawania, pouczenie przed przesłuchaniem, opinia biegłego).

(art. 75 ust. 1 KN)

**Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej
za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub
obowiązkom, o których mowa w art. 6 KN tj.:**

**Kuratorium
Oświaty
w Poznaniu**

- 1) rzetelne realizowanie zadań związanych z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspieranie każdego ucznia w jego rozwoju;
- 3) dążenie do pełni własnego rozwoju osobowego;
- 3a) doskonalenie się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
- 4) kształcenie i wychowywanie młodzieży w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- 5) dbanie o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

- **posiedzenie w ciągu 7 dni od dnia otrzymania przez przewodniczącego komisji pierwszej instancji wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego**

(§ 18 ust.2 rozporządzenia)

Skład orzekający:

- co najmniej jeden nauczyciel zatrudniony w szkole tego samego typu (art.81 ust.3 KN)
- wyłączenie członka następuje jeśli:
(art. 82 ust.1 KN)
 - 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
 - 2) jest lub był małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego;
 - 3) jest krewnym, powinowatym w linii prostej lub przelozonym obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego albo pozostaje z nimi w stosunku przysposobienia lub w służbowej zależności od nich;
 - 4) był świadkiem czynu, którego dotyczy postępowanie.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

Nie można wszcząć
postępowania po upływie
5 miesięcy
od dnia uzyskania przez
organ przy której działa KDN
wiadomości o popełnieniu
czynu uzasadniającego
nałożenie kary, a także 2 lata
od popełnienia tego czynu.

(art. 85o ust. 1 KN)

UWAGA!

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych
instrumentach wsparcia w związku z
rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2
(t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 201).

Art. 96: W okresie obowiązywania stanu zagrożenia
epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z
powodu COVID-19 bieg terminów, o których mowa w art.
85o ust. 1 i 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta
Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 oraz z 2022 r. poz.
935, 1116, 1700 i 1730) nie rozpoczyna się, a rozpoczęty
ulega zawieszeniu na ten okres.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

(Art. 85b KN, § 18 rozporządzenia)

Komisja dyscyplinarna w I instancji na posiedzeniu niejawnym rozpoznaje wniosek rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania oraz wydaje postanowienie o:

- A) wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy,
- B) odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego,
- C) przekazaniu sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego lub wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, w wyznaczonym przez skład orzekający terminie, wskazując kierunek, w jakim ma nastąpić uzupełnienie.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

(Art. 85b KN, § 18 rozporządzenia)

WAŻNE: Postępowanie **dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie co najmniej jednego z terminów** – art. 85 o ust.1 KN:

- 5 miesięcy od dnia uzyskania przez organ, przy którym działa KDN, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary,
- 2 lat od popełnienia tego czynu.

Jeżeli jednak czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa.

W przypadku popełnienia czynu o charakterze seksualnym na szkodę małoletniego przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie może nastąpić przed ukończeniem przez niego 24. roku życia.

Powyższe terminy nie podlegają przywróceniu. Po ich upływie nie można już skutecznie wszcząć postępowania dyscyplinarnego - następuje przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – odmowa wszczęcia postępowania

Ad B) (art. 85b ust. 1 pkt 2 KN)

wydać się postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:

- a) postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzucanego mu czynu,
- b) zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6,
- c) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy (*za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, za nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub przepisów przeciwpożarowych, opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia, stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu lub spożywanie alkoholu lub zażywanie środka działającego podobnie do alkoholu w czasie pracy*) chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka,

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – odmowa wszczęcia postępowania

Ad B) (art. 85b ust. 1 pkt 2 KN)

wyda się postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:

- d) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2,
- e) nauczyciel zmarł,
- f) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się,
- g) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – odmowa wszczęcia postępowania

(Art. 85b ust. 2 KN)

Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego **nauczycielowi**, którego dotyczy wniosek o wszczęcie tego postępowania, oraz **dyrektorowi szkoły**, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły - temu nauczycielowi oraz organowi prowadzącemu szkołę, służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie **7 dni** od dnia doręczenia postanowienia.

Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka **Rzecznikowi Praw Dziecka** służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie **14 dni** od dnia doręczenia postanowienia.

I. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

(§ 18 ust. 4,7 rozporządzenia)

Odpis postanowienia doręcza się:

- rzecznikowi dyscyplinarnemu,
- obwinionemu i jego obrońcy,
- dyrektorowi szkoły albo organowi prowadzącemu – gdy obwinionym jest dyrektor,
- Rzecznikowi Praw Dziecka – w przypadku czynu naruszającego prawa i dobro dziecka,
jeśli skład orzekający wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

II. Zawiadomienie o rozprawie w postępowaniu dyscyplinarnym w oraz wyznaczenie psychologa i obrońcy z urzędu

- (§ 21 ust. 1,4 rozporządzenia):

1. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę a dniem rozprawy upłynęło przynajmniej 14 dni.

2. O terminie rozprawy **przewodniczący komisji dyscyplinarnej** zawiadamia na piśmie rzecznika dyscyplinarnego i obrońcę obwinionego oraz wzywa na rozprawę:

- obwinionego,
- świadków i biegłych.

II. Zawiadomienie o rozprawie w postępowaniu dyscyplinarnym w oraz wyznaczenie psychologa i obrońcy z urzędu

- (§ 21 ust. 6 rozporządzenia)

Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza psychologa obecnego przy przesłuchaniu świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18 lat.

- Art. 85h 3-4 w postępowaniu dyscyplinarnym odczytuje się protokół przesłuchania ww. świadka.
- Można przesłuchać go ponownie **wyłącznie** wtedy jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym wyjdą na jaw nowe istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga przesłuchania tego świadka, a jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, **a także na wniosek obwinionego, który w postępowaniu wyjaśniającym nie miał obrońcy.**

II. Zawiadomienie o rozprawie w postępowaniu dyscyplinarnym w oraz wyznaczenie psychologa i obrońcy z urzędu

- (art. 85 d ust. 2 KN.)

W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 (wydalenie z zawodu nauczyciela), a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, **przewodniczący składu orzekającego** wyznacza obrońcę z urzędu.

- (§ 22 ust. 1,2 rozporządzenia)

1. Wyznaczenie obrońcy z urzędu w przypadku, o którym mowa w art. 85 d ust. 2 KN ustawy, następuje nie później niż na 14 dni przed terminem rozprawy.

2. **Przewodniczący komisji pierwszej instancji** informuje obwinionego o wyznaczeniu obrońcy z urzędu niezwłocznie po jego wyznaczeniu.

III. Rozprawa – przebieg

1. Przeprowadzenie postępowania dowodowego oraz wysłuchanie głosów rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy. Obwiniony i rzecznik dyscyplinarny mają prawo składania wniosków dowodowych i zadawania pytań osobom przesłuchiwanym, a także wypowiedzania się co do przeprowadzonych dowodów, do zamknięcia rozprawy mogą zgłaszać wnioski o dopuszczenie nowych dowodów, w tym powołanie biegłych:

(§ 22 rozporządzenia)

III. Rozprawa – przebieg

(§ 22 rozporządzenia)

Przewodniczący składu orzekającego otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę.

Po otwarciu rozprawy przewodniczący składu orzekającego sprawdza obecność wezwanych osób, poleca świadkom przejście do osobnego pomieszczenia oraz umożliwia rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu jego obrońcy zgłoszenie wniosków formalnych. Następnie rzecznik dyscyplinarny odczytuje wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, po czym przewodniczący składu orzekającego zwraca się do obwinionego z pytaniem, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu, oraz wzywa go do złożenia wyjaśnień. W dalszej części rozprawy przeprowadza się postępowanie dowodowe, a w szczególności przesłuchuje obwinionego, wezwanych świadków i biegłych oraz w miarę potrzeby odczytuje protokoły przebiegu postępowania wyjaśniającego i inne dokumenty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

III. Rozprawa – przebieg

1. Przeprowadzenie postępowania dowodowego oraz wysłuchanie głosów rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy. Obwiniony i rzecznik dyscyplinarny mają prawo składania wniosków dowodowych i zadawania pytań osobom przesłuchiwanym, a także wypowiadania się co do przeprowadzonych dowodów, do zamknięcia rozprawy mogą zgłaszać wnioski o dopuszczenie nowych dowodów, w tym powołanie biegłych:

(§ 28 rozporządzenia)

Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obwinionemu i jego obrońcy. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny ponownie zabiera głos, należy również udzielić głosu obwinionemu i jego obrońcy. Obwinionemu przysługuje zawsze głos ostatni.

III. Rozprawa – przebieg

Uwaga! Jeżeli wyjaśnienia obwinionego, który na rozprawie przyznaje się do winy, nie budzą wątpliwości, skład orzekający, za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego, może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je w ograniczonym zakresie. (§ 22 ust. 4)

Skład orzekający jest obowiązany uwzględnić wniosek obwinionego lub jego obrońcy o wezwanie na rozprawę świadka, co do którego rzecznik dyscyplinarny wniósł o odczytanie protokołu z jego zeznań zamiast wzywania na rozprawę, z zastrzeżeniem art. 85h ustawy (świadek, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia) (§ 22 ust. 8).

III. Rozprawa – przebieg

2. Narada oraz głosowanie osobno co do winy i kary.

UWAGA! Jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, skład orzekający jest związany ustaleniami sądu w zakresie winy. (art. 85a ust.2 KN)

(§ 29 rozporządzenia)

Po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego i jego obrońcy przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę i skład orzekający przystępuje niezwłocznie do narady i głosowania nad orzeczeniem.

W czasie narady i głosowania może być obecny tylko protokolant.

Głosowanie odbywa się osobno co do winy i co do kary. Przewodniczący składu orzekającego głosuje ostatni.

Przebieg narady i głosowania nie podlega ujawnieniu.

IV. Orzeczenie

(art. 85j ust. 5 KN)

Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie o:

- ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego winnym w całości lub w części popełnienia zarzucanego mu przewinienia i wymierza karę dyscyplinarną: nagany z ostrzeżeniem, zwolnienia z pracy, zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania, wydalenia z zawodu nauczycielskiego,
- uniewinnieniu jeśli postępowanie dyscyplinarne nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzucanego mu czynu lub zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkowi, o których mowa w art. 6 KN

IV. Orzeczenie

(art. 85j ust. 5 KN)

Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie o:

- umorzeniu postępowania, jeżeli zachodzą następujące okoliczności:
 - za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową, **chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka**,
 - nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela,
 - nauczyciel zmarł;
 - postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się;
 - nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej. (Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary dyscyplinarnej ustaje z upływem 5 lat od dnia popełnienia tego czynu) (art.85o ust.4 KN)

IV. Orzeczenie

Uwaga: Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę okoliczności zarzucanego czynu, stopień winy, szkodliwość społeczną czynu, a także zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu czynu. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku czynów, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny łącznie (art. 85j ust. 3,4 KN).

(§ 30,31 ust. 1-2 rozporządzenia)

- Niezwłocznie po zakończeniu głosowania, skład orzekający sporządza na piśmie orzeczenie dyscyplinarne. Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego, nie wyłączając przegłosowanego, ma on jednak prawo złożyć na piśmie zdanie odrębne z uzasadnieniem.
- Ogłoszenie orzeczenia i przytoczenie ustnie najważniejszych motywów orzeczenia bezpośrednio po naradzie przez przewodniczącego składu orzekającego.

Uwaga: W szczególnych przypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone na czas nie dłuższy niż 7 dni od dnia zamknięcia rozprawy, przy czym termin ogłoszenia powinien być podany na rozprawie.

V. Uzasadnienie orzeczenia

(§ 31 ust. 3-5 rozporządzenia)

- W terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia skład orzekający sporządza na piśmie uzasadnienie orzeczenia,
- **Uzasadnienie orzeczenia podpisuje przewodniczący składu orzekającego**
- Orzeczenie komisji wraz z uzasadnieniem doręcza się:
 - obwinionemu,
 - obrońcy obwinionego, jeżeli został ustanowiony,
 - rzecznikowi dyscyplinarnemu,
 - dyrektorowi szkoły, w której zatrudniony jest obwiniony, albo organowi prowadzącemu szkołę, jeżeli obwinionym jest dyrektor szkoły.

UZASADNIENIE: powinno zawierać wskazanie faktów, które skład orzekający uznał za udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym, a także przytoczenie okoliczności, które skład orzekający miał na względzie przy wymiarze kary (§31 ust. 3 rozporządzenia).

VI. Odwołanie od orzeczenia (art. 85 k ust.1 KN) (§ 33 rozporządzenia)

- Od wydanego przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji orzeczenia rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie **14 dni od dnia doręczenia orzeczenia**. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.
- Odwołanie od orzeczenia komisji pierwszej instancji składa się w 3 egzemplarzach.
- Przewodniczący komisji pierwszej instancji przesyła odwołanie w terminie 14 dni od dnia jego złożenia do odwoławczej komisji dyscyplinarnej wraz z aktami sprawy oraz ze stwierdzeniem, czy odwołanie zostało wniesione w terminie. Odwołanie przewodniczący komisji pierwszej instancji przesyła odpowiednio drugiej stronie postępowania tj. rzecznikowi dyscyplinarnemu albo obwinionemu i jego obrońcy.

**Kuratorium
Oświaty**
w Poznaniu

Dziękujemy za uwagę

WIELKOPOLSKI
KURATOR
OŚWIATY